

Under sandet

En film, der bliver misbrugt

Af Bo Torp Pedersen

"Under sandet" er instruktøren Martin Zandvliets tredje spillefilm efter "Applaus" (2009) og "Dirch" (2011). Der synes at være en dramadokumentarisk rød tråd i de tre film - fra den psykologiske realisme i portrættet af den alkoholiserede skuespillerinde (Paprika Steen), som er i dyb krise i forhold til sine børn og sin mand over portrættet af den real-eksisterende skuespiller Dirch Passer (Nikolaj Lie Kaas) i "Dirch" til Sergent Carl Rasmussen, hans foresatte Løjtnant Ebbe Jensen og de unge tyskere, der skal rydde miner ved den jyske vestkyst.

Egentlig er "Under sandet" et psykologisk drama om netop den knibe, som Carl Rasmussen kommer i, mellem drenge-soldaterne og deres skæbne på den ene side og den foresatte og hans absolutte krav på den anden side. Men den er naturligvis mere end det, fordi der er en autentisk baggrund.

"Under sandet" lanceres som: *et hidtil ufortalt kapitel af den danske efterkrigstidshistorie. En engelsk konvoj overdrager hundreder af helt unge tyske krigsfanger i danskernes varetægt. De skal fjerne de to millioner landminer, som den tyske besættelsesarmy har gravet ned i sandet langs den jyske vestkyst. Den danske sergent, Carl Leopold Rasmussen, har kommandoen over den tyske deling. Igennem fem lange krigsåre har han, ligesom danskerne, oparbejdet en indestængt vrede mod besættelsesmagten. Nu får han til opgave at føre drengene igennem en mission, der kan koste dem alle livet. For Carl bliver det ikke bare kampen om liv og død, men om had, forsoning og tilgivelse.*

Der bliver nu ikke gjort meget ud af den historiske ramme, og historikere har påpeget, at der er sket mindst én markant ændring i forhold til den virkelige situation, hvor sergenten faktisk var tysk og ikke dansk. Man får en fornemmelse af en moderne forståelses-skabelon, der tvinges ned

over det historiske stof, og visse af dagbladsanmelderne har grebet denne nøgle til filmen med kyskhånd, f.eks. Informations 'overgearede' medarbejder, der ser filmen som en fortælling om det onde Danmark og det gode individ, der er undtagelsen.

Informations gamle anmelder, Morten Piil, trækker filmens politiske front helt op, ad absurdum, når han afrunder sin anmeldelse i tidsskriftet Ekko med denne svada: *På den hjemlige front fungerer filmen som en vigtig påmindelse om, at Poul Henningsen i visse henseender havde frygteligt ret, da han i 1947 skrev følgende i anledning af Danmarks behandling af de tyske flygtninge: "Vi har overtaget Hitlers herre- og slavefolksteorier (...) og tænker endnu i nationer og ikke i mennesker som før krigen".*

Nu i 2010'erne, hvor Danmarks frihed og suverænitet som nation igen er truet, virker det unægtelig grotesk, at det er den gamle modstandsavis Information, hvis medarbejdere går foran i en tolkning af filmen i retning af en 'humanistisk-kosmopolitisk' pamflet, hvor vor næste tanke formodentlig skal gå til vor samtids flygtninge og migranter på landevejene ind i Europa og Danmark.

Filmene var måske blevet bedre, hvis den helt havde fjernet den realhistoriske sammenhæng, som den alligevel beskriver temmelig svagt, og holdt sig inden for rammerne af et alment psykologisk drama. Nu må vi konstatere, at de realhistoriske henvisninger er sådan, at de let kan misbruges med et aktuelt politisk formål, og dette farver måske min egen oplevelse af filmen. Jeg finder den ikke særligt spændende: Meget i den er rigeligt forudsigeligt, som også CinemaOnlines anmelder kort anfører. Men jeg deltager gerne i applausen til skuespillerne: De gør det godt, og jeg ønsker dem en bedre film næste gang.

Danmark 2015 - instr./manus: Martin Zandvliet - Medv.: Roland Møller, Mikkel Boe Følsgaard, Laura Bro, Louis Hofmann, Joel Basman, Oskar Bölkelmann, Emil Breton, Oskar Belton, Leon Seidel, Karl Alexander Seidel, Maximilian Beck, August Carter, Tim Bülow, Alexander Rasch - 100 min. - Biografpremiere 3/12 2015 og på DVD 21/4 2016 - Udlejning/pressefotos: Nordisk Film

<http://www.cinemazone.dk/review.asp?id=10800&area=3>

http://cinemaonline.dk/Anmeldelse/under_sandet.8836.html

<http://www.ekkofilm.dk/anmeldelser/under-sandet/>

<https://www.information.dk/kultur/anmeldelse/2015/12/fremragende-film-efterkrigstidens-kortslutning>

<http://www.kulturkapellet.dk/filmanmeldelse.php?id=1828>

<http://www.eyeforfilm.co.uk/review/land-of-mine-2015-film-review-by-rebecca-naughten>

<http://www.spielfilm.de/filme/3001941/unter-dem-sand-das-versprechen-der-freiheit/kritik>